

Верховної Ради України. Режим доступу:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text

2. Історія вчень про державу і право : підручник / за ред. проф. Г. Г. Демиденка, проф. О. В. Петришина. Х. : Право, 2009. 256 с.

3. Волошина Ю.В. Національний суверенітет: праворозуміння та практика забезпечення: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук: 12.00.01. - Київ, 2015. - 201 с.

4. Байдін Ю.В. Державний суверенітет і суверенні права: проблеми співвідношення / Ю.В. Байдін // Державне будівництво та місцеве самоврядування. : зб. наук. пр. / НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування Нац. акад. прав. наук України. - Х. : Право, 2010. - Вип. 20. - С. 186-203.

УДК 94(477):141.7:172.15:323.13

Братасюк М. Г.
*д.філос.н., професор,
професор кафедри філософії,
Львівський національний університет
імені Івана Франка*

РОСІЙСЬКИЙ ФАШИЗМ: СВІТОГЛЯДНО-ФІЛОСОФСЬКІ ПІДВАЛИНИ

1. Світогляд – це специфічна форма духовного освоєння світу, програма діяльності як для окремішнього індивіда, так і для цілого народу. Це спосіб взаємодії суб'єкта зі світом, його спосіб орієнтації у ньому. Світогляд – це бачення світу крізь призму людської суб'єктивності, з позицій людини, її цінностей, потреб, інтересів, ідеалів тощо. Він дає уявлення про те, яким світ може бути, має бути відповідно до суті людського буття, існування людини в світі. Світогляд – це не лише знання про себе і світ, це певне ставлення людини до світу, усвідомлення нею свого місця та призначення і в природному, і в соціальному вимірах буття [1].

Події останнього часу засвідчують, що в світі йде жорстока боротьба світоглядів. Чи є найяскравіший приклад цього – російсько-українська війна, що розпочалася під час Революції Гідності, і триває нині. Звісно, цей мета конфлікт виник закономірно, зважаючи на історію обох народів, їх відносини. Але не лише історію, але й на їх світоглядні засади, філософію буття. Нині ми констатуємо, що росіяни за останні кілька десятиліть сформували фашистський

людиноненависницький режим, який найяскравіше себе проявляє у нинішній загарбницькій війні. Нинішній російський фашизм не є чимось випадковим для російської нації. Він природно став новітньою формою радянського фашизму, який був дещо ослаблений на початку 90-х років, але згодом щасливо реанімований режимом Путіна. Він просто змінив назву – замість радянського трансформувався у російський, оскільки радянська країна пішла в минуле. Суть цього фашизму не змінилася, навпаки, вона за десятиліття правління Путіна лише глибніше, повніше і яскравіше розкрилася. Нинішня Росія саме у цьому виявилася справжньою наступницею тої, вже не існуючої держави.

2. До формування нинішнього новітнього російського фашизму має безпосередній стосунок російська ментальність, яка, безумовно, вплинула на світоглядно-філософський вимір буття цього народу. Дослідники зазначають, що російську ментальність можна описати шістьма словами: стадність, брехливість і хитрість, задрість, агресивність та огидність. Схильність цінувати колективне «ми» і колективізм як спосіб буття, що домінує над індивідом та індивідуальністю, що було дуже успішно використано більшовиками у соціалістичному будівництві. Цей люблений росіянами колективізм, інакше кажучи, стадність як тваринний інстинкт, дає росіянам ілюзію захищеності, ілюзію власної значущості, позбавляє необхідності жити своїм розумом і в принципі зайвий раз думати [2]. Про брехливість і хитрість росіян ходять легенди по всьому світі. Росіяни обманюють завжди, і в публічному житті, і вдома. Сперечатися з ними марно, бо ніяких аргументів, що підтверджують їх неправоту, вони не готові чути. Вони агресивні, особливо у політичних або історичних дискусіях, вони страждають на хронічну нетерплячість і невихованість, неповагу до співрозмовника; вони нехтують фактами, не слухають незручні запитання і зауваження опонентів тощо. Задрість розкриває росіян теж достатньо виразно, вона у них тісно пов'язана з агресивністю. Росіянин - це «вольове буття», як сказав би Ф.Ніцше. Їх воля гіпертрофована, зазначав М.Бердяєв, вона пригнічує постійно мислення та емоції, особливо позитивні. Росіяни – народ-агресор, і це у них на рівні ДНК. Приводом до прояву їх агресії може стати що завгодно. Закон в Росії практично не працює, сваволити росіянин ще більш охочіший, ніж українець, який «сам собі пан». Огидність- росіяни є потужним джерелом бруду і мерзоти. Росіяни часто і багато лаються, їх інвективи відомі всьому світові [2]. Вони не люблять вчитися, їх «Іванушки-дурачки» завжди постають позитивними героями в народних казках.

3. Безумовно, світогляд радянської людини, яка в усьому покладалася на владу, яка мала їй все необхідне зробити, видати, за неї помислити тощо, зберігся: homo sovieticus знайшов своє продовження у homo rashysticus. Він є

типовим homo sovieticusom, який не бажає змін, боїться їх та відмовляється приймати щось нове.

Людина цього типу, «червона людина» (С. Алексієвич) виявляє повну незацікавленість у політиці, адже начальству все видніше; у неї збережено імперські амбіції, тобто, їй до душі екстенсивний шлях розвитку – «ми», тобто, росіяни, маємо домінувати скрізь, все має бути Росія; нав'язане переконання своєї особливості та відмінності від решти соціальних систем; сприйняття себе як невід'ємної частини державоцентристської системи та безжальної агресії до її противників. Homo rashisticus люто ненавидять все неросійське і пронизані бажанням помсти за «ворожість» до всього російського. Особливо ненависно сприймають нинішні росіяни Захід, його цивілізацію, ґрунтовану на культурі індивідуума. Чому рашизм так ненавидить все українське, хоче знищити Україну як культуру і як державу? – Тому що Україна – «не Росія» (Л.Кучма), вона вибрала європейський вектор розвитку, європейські цінності, тому, що українці – це приклад свободи, боротьби за неї, ствердження демократії, а відтак – це поганий приклад для російського суспільства. І не просто приклад, а життєво небезпечна загроза. Тому рашизм, орієнтований на державоцентризм, намагається або підкорити Україну, або її знищити [3]. Homo rashisticus-моральний деградант, російська нація – нація моральних деградантів, бо століттями шляхом соціальної селекції, тобто, знищення морального і фізичного всіх, хто не приймав стадності, державоцентризму, рабства в усіх формах, насильства, нищості, блюдолизтва, «російське – найкраще» тощо, з цього соціуму вимивалося загальнолюдське, все те, на засадах чого можливе повноцінне людське життя.

Російському світогляду властивий космізм як специфічний світогляд і світовідчуття, і, отже, властивість рефлектуючої свідомості, що полягає в апріорному припущенні єдності всього з усім, а головне – з Всесвітом. Основою космізму як світогляду стає «переважання вселенського над індивідуальним» (Є. Трубецкой, М. Бердяєв). На противагу західноєвропейській філософії, де людина-особистість – центральна категорія і проблема всієї філософії, російська філософія перейнята космічним, «вселенским», місця людині в цьому філософському світогляді обмаль. Звідси відкинутість людини на периферію поряд із колективним «ми»: державою, церквою, громадою, народом тощо. Звідси відсутність людини на шкалі цінностей для російської влади і пересічного росіянина. Російсько-українська війна добре продемонструвала знецінення людини до критичної межі путінським режимом: на війну відправляють не лише професіоналів, а й ненавчених новобранців, навіть калік, загиблих в Україні росіяни залишають на полях боїв, або сплячуть у своїх же крематоріях, щоб приховати справжні втрати, їх обдурюють міфом про «спецоперацію» тощо. Аморальністю і

цинізмом пронизаний весь путінський фашизм як ідеологія і практика, але витоки його мають віковічні корені, тому подолати це швидко, напевно, чи можливо. Але здолати треба, це однозначно, як би важко не було. У нас, українців, немає нині вибору.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Губерський Л.В., Кремень В.Г., Ільїн В.В. Філософія: Історія. Суспільство. Освіта. К.: Вид. центр «Київський університет», 2011. 591 с.
2. <http://rublog.info/ua/rosijskij-mentalitet-i-jogo-osoblivosti>
3. <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3025233-naskilki-u-rosii-visoki-duhovnist-ta-tradicijni-cinnosti.html>

УДК 342.9:339.543

Братасюк О. Б.

*к.ю.н., доцент кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права,
Західноукраїнський національний університет*

Герчаківська О. Я.

*аспірант 1 року навчання,
Західноукраїнський національний університет*

ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА В МИТНІЙ СФЕРІ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПРОТИДІЯ В ЧАС ВІЙНИ

В сучасному світі поняття девіацій, девіантної поведінки людини чи суб'єктів господарювання є дуже поширеними. Однак більшість девіантних вчинків не є суспільно небезпечними, а в правовому сенсі оцінюються як кримінальні чи адміністративні проступки. В контексті дослідження поняття «девіантна поведінка» (deviant behavior) слід говорити про вчинок або дію людини (групи людей), що не відповідають офіційно встановленим або ж таким, що фактично сформувалися в даному суспільстві (культурі, субкультурі, групі) нормам і очікуванням.

Сьогодні в девіантологічному арсеналі є ряд визнаних теорій, що пояснюють девіантну поведінку: теорія конфлікту (К. Маркс), теорія субкультур (Т. Селлін), теорія навішування ярликів (Ф. Танненбаум), теорія диференціальної асоціації (Е. Сазерленд). Але відправною точкою для